

Innholdsfortegnelse

Forord:	2
Innledning:	2
Problemstillingen min er:	3
Dagens digitale samfunn:	3
Sosiale medier	3
PLN – Private læringsnettverk	5
Sosiale medier og læring	5
Hvordan bruke sosiale medier i klasserommet	6
Facebook:	6
Instagram:	6
Snapchat:	7
Youtube:	7
Oppsummering	7
Biografi.....	9

Barn og unges mediebruk – en arena for læring?

Forord:

Denne hovedoppgaven er en avslutning til første kapittel i studiet IKT i læring, som jeg studerer ved Høgskolen i Sørøst-Norge. I første del av studiene har jeg lært om sosiale medier og diverse digitale programmer som kan brukes til å nå målet om «IKT i alle fag».

Jeg ble tidlig i undervisningen bevisstgjort på hvor mye jeg og andre bruker sosiale medier som læringsnettverk i dag. Siden interessen for sosiale medier også er økende for barn i grunnskolen er det viktig for meg som lærere og kunne mer om dette. Mer spesifikk skal jeg se på hvordan man kan bruke sosiale medier som en arena for å fremme læring.

Jeg vil takke min samboer og samarbeidspartner i studiet, Veronica Larsen. Det at vi studerer og samarbeider sammen har vært til stor hjelp da vi begge forstår hva den andre skriver om og kan komme med nyttige tilbakemeldinger under hele prosessen. Selv om vi ikke alltid har jobbet med oppgaven på samme tid har den andre alltid hatt tid til å hjelpe. Med alt fra oppsett av oppgaven, helt ned til formuleringer av setninger.

Dette har for meg vært en interessant, og ikke minst lærerik oppgave. Jeg er fornøyd med arbeidsinnsatsen min og resultatet, håper dere finner oppgaven interessant.

Innledning:

I denne hovedoppgaven om sosiale medier har jeg bestemt meg for å se nærmere på hvilke medier elever bruker mest og hvordan disse kan tas i bruk for å fremme læring. Jeg er utdannet lærer for 5-10trinn, og har selv 2 års erfaring fra Øren barneskole der jeg fulgte tre klasser gjennom 6. og 7. klasse. Dette har gitt meg en liten innsikt i hvilke medier de bruker, men jeg vil i tillegg bruke forskning for å støtte opp mine observasjoner. Jeg kommer til å rette oppgaven litt mot fag jeg har erfaring med, slik at jeg selv kan bruke det jeg lærer nå i praksis i fremtiden. Mine fag fra lærerutdannelsen er matematikk, KRLE og kroppsøving.

Problemstillingen min er:

Hvilke sosiale medier har elever på sitt PLN i dag, og hvordan kan de mest sentrale av disse brukes til å fremme læring i skolen?

Dagens digitale samfunn:

I dagens samfunn blir det mer og mer bruk for digitale ferdigheter, da de alle fleste barn i alderen 9-16 år har tilgang på en eller flere medier. Hele 91% bekreftet at de har sin egen smarttelefon (Medietilsynet, 2016). Digitale ferdigheter blir nevnt som en av de grunnleggende ferdighetene i skolen, og forklares slik:

«Digitale ferdigheter vil si å innhente og behandle informasjon, være kreativ og skapende med digitale ressurser, og å kommunisere og samhandle med andre i digitale omgivelser. Det innebærer å kunne bruke digitale ressurser hensiktsmessig og forsvarlig for å løse praktiske oppgaver. Digitale ferdigheter innebærer også å utvikle digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap og gode strategier for nettbruk.» (Utdanningsdirektoratet, 2016)

Man skal innhente og behandle informasjon, man skal kommunisere i digitale omgivelser og utvikle digital dømmekraft. Dette kan på flere måter virke overveldende, men om man møter elevene på de mediene de er kan det bli lettere for dem å forstå. Hvordan vi kan gjøre dette skal vi se på litt senere i oppgaven.

I en undersøkelse om barn og medier gjennomført av medietilsynet i 2016, kom det tydelig frem hvor digitalisert samfunnet vårt er blitt. Undersøkelsen ble gjort på barn mellom 9-16 år, altså - barn i grunnskolen. De aller fleste barn har tilgang til mobiltelefoner, TV, PC/MAC, nettbrett og spillkonsoller som Xbox, Playstation eller lignende i hjemmene sine. Alle disse maskinene kan i dag kobles opp på internett og brukes ofte i arenaer sammen med andre mennesker. Da barna ble spurt om hvilke av disse de hadde brukt mest dagen før, svarte hele 86% at de hadde brukt mest tid på mobilen (Medietilsynet, 2016).

Sosiale medier

Av de samme barnene sier 71% at de bruker mobilen til å være på sosiale medier (Medietilsynet, 2016), bruken øker med alderen som vi kan se på grafen under:

Figur 1: Hva bruker du telefonen til?

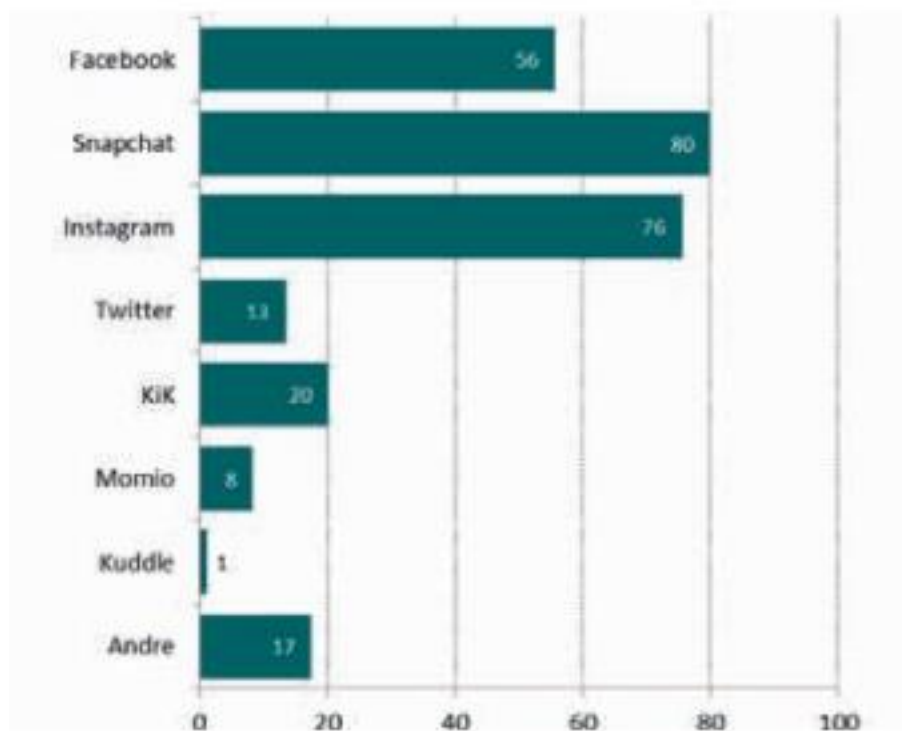
Bildet hentet fra: (Medietilsynet, 2016)

Nesten halvparten av alle barn mellom 9 og 16 år sier at de bruker sosiale medier daglig. Etter hvert som de blir eldre, så øker også bruken. Omtrent ni av ti gutter og jenter i alderen 15-16 år bruker Facebook, og Snapchat brukes av 96% av jentene og 82% av guttene i samme alder. Undersøkelsen viser at Instagram brukes mer av de yngre og at andelen som benytter det går ned fra ca. 12-årsalderen. (Medietilsynet, 2016).

Barn og unge bruker altså mye tid på sosiale medier, da det er blitt en enkel måte å være mer sammen med venner og dele opplevelser. Sosiale medier har blitt definert av Knut Pedersen på denne måte:

«Sosiale medier baserer seg på digitale plattformer hvor mennesker kommuniserer med hverandre i et mange-til-mange-forhold, og hvor innholdet hovedsakelig er skapt av brukerne selv. I motsetning til andre type medier, så som TV, radio og aviser, som hovedsakelig er rettet mot en-til-mange-kommunikasjon.» (Pedersen, 2014)

Av alle sosiale medier som finnes der ute er det noen få som får betydelig mye mer oppmerksomhet enn andre. På bildet under ser vi en oversikt over hvilke medier barna mellom 9-16år selv sier at de bruker:

Figur 2: Hvilke sosiale medier bruker du mest? Prosent av de som benytter sosiale medier
Bildet er hentet fra: (Medietilsynet, 2016).

Det er helt tydelig at tre sosiale medier blir mest brukt: Snapchat, Instagram og Facebook. Det er derfor jeg også velger å se på hvordan disse kan brukes for å fremme læring i skolen. Siden det er 13års aldersgrense på disse mediene må vi også tenke oss at forslag til opplegg blir gjennomført på ungdomsskolen der elevene er gamle nok til å være medlemmer. I tillegg er også Youtube en tjeneste som er godt brukt og tilgjengelig for alle i alle aldre. Derfor vil jeg også gi noen kjappe tips til hvordan dette kan brukes.

PLN – Private læringsnettverk

Jeg sier i problemstillingen at jeg skal se på elevenes «PLN». Dette står for «personlig læringsnettverk» og er definert på wikipedia som det her:

«Et PLN beskrives av hvordan du skaper, bruker og tar del i ulike former for ressurser i et nettverk. Du velger selv ressurser til ditt PLN som du anser som interessante for deg, for å utvikle deg og øke din kompetanse. Nettverket kan inneholde elementer eller noder som er av analoge og digital art.» (Wikipedia, 2015).

Et PLN kan altså foregå muntlig mellom mennesker eller digitalt, og velges ut av hver enkelt person etter interesse. Det er nå ganske tydelig at barn i grunnskolen har interesse i sosiale medier, og står derfor ganske sentralt i deres PLN.

Sosiale medier og læring

En forkjemper for sosiale medier i skolen er Arne Krokan. Han foreslår at skolen må bruke sosiale medier for å skape arbeidsformer bygd på samarbeid og kollektive handlinger, og mener at dette kan hjelpe med å gjøre læreprosessen mer interessant. I pausen av et foredrag han holdt i August 2011, ble blant annet han og rektoren ved Greåker skole, Alf Andersen, intervjuet av NRK. Foredraget handlet om hvordan ny teknologi og nye tjenester endrer samfunnet - med særlig vekt på å forstå endringer i skolen. Her sa Alf Andersen seg helt enig i at det er viktig at lærerne kjenner til elevenes hverdag, og også benytter mulighetene som ligger i å skape både bedre, mer effektive og mer interessante læreprosesser ved å bruke ulike sosiale medier (Olsen, 2011).

«Om en studerer hvordan barn og unge lærer nye ting, vil en finne at nye digitale tjenester er svært viktig» (Krokan, 2012, s. 440 iBooks). De bruker Youtube for å lære seg instrumenter,

deltar i samfunnsdebatter på sosiale medier og lærer språk og kommunikasjon via spill. De bruker hele tiden hverandre for å lære og bli bedre på noe. Dette gjøres også ofte på fritiden og på eget initiativ. Man kan derfor si at læringen drives av en indre motivasjon, noe som gjør læringen mer interessant for dem. Alt dette kan elever i dag gjøre fra sine smarttelefoner.

Mange skoler har strenge regler for mobilbruk. Arne Krokan skriver også om dette i sin bok, Smart Læring, der han forklarer at det er stengt fordi de oppleves som forstyrrende for undervisning og læreprosessen slik de er designet i skolen. Han skriver også at dette støttes av enkelte pedagoger, men ikke alle. 93% av alle barn i alderen 9-16 år svarer at skolen har regler for mobilbruk, og nesten 50% av disse sier at den skal være lagt vekk hele skoledagen. Bare 39% sier at de for lov til å bruke telefon i timen, men kun når læreren gir beskjed om det (Medietilsynet, 2016).

Selv om mange skoler ser på dette som forstyrrende elementer og velger å blokke slike sider på skolen, mener andre at dette er fine resurser som kan brukes for å fremme læring. Videre i denne oppgaven skal vi se hvordan dette kan bli tatt i bruk på skolen i dag for å fremme læring.

Hvordan bruke sosiale medier i klasserommet

Facebook:

På facebook kan alle ha sin egen bruker. Det som er fint her er at alle kan også delta i forskjellige grupper. Her kan man da opprette forskjellige grupper for klassene og noen oppgaver som gjøres på skolen kan i enkelte tilfeller deles her. Når elevene vet at klassekamerater, kanskje til og med foreldre, ser hva man skriver ønsker man også ofte å gjøre en skikkelig jobb. Facebook er også et supert sted for å gi effektive og nyttige tilbakemeldinger enten fra lærer til elevene eller elevene seg i mellom, og alle kan hente inspirasjon fra hverandre.

Instagram:

På Instagram deler man bilder eller små videoer som kan sees av alle som følger brukeren som deler. Man kan opprette en felles bruker for klassen, hvor man deler forskjellige prosjekter og oppgaver fra skolen. Her kan elever og foreldre følge med på hva som skjer på skolen og på tvers av klassene.

Man kan også lage egne # (hashtag) for klassen sin. Hvis elever har noe de ønsker å dele med klassen kan de gjøre det med å skrive inn klassens # på bildet eller videoen de deler. Elevene kan feks. ha en lekse å dele bilder som kan brukes i undervisning, et eksempel er til religionsfaget: Mange elever er mye ute og reiser, både i- og utenfor Norge. Alle kan ha en kontinuerlig lekse der man skal dele bilder av kirker, synagoger, moskeer og templer som de kommer over. Dette kan sjekkes med jevne mellomrom og er et godt utgangspunkt for å starte en time, eller bare ta et lite avbrekk og la elevene komme egne innspill og opplevelser.

Snapchat:

Snapchat har litt den samme funksjonen som Instagram, men den som deler bildet/videoen kan selv velge hvem den sendes til og for hvor lenge den skal kunne sees. En lærer kan ikke være på flere steder på en gang, noe som kunne være kjekt om du legger opp til feks. Stjerneorientering med oppgaver i kroppsøvingstimen. I stedet for at læreren skal stå på en stasjon og kun se at alle gjør oppgaven her, så kan en elev i gruppa ta med telefonen og sende snapper til læreren som dokumentasjon på at destinasjon er nådd og oppgave gjennomført. Elevene vil syntes det er artig og du som lærer vil se at de er aktive.

Youtube:

På Youtube deles lengre videoer og er det ypperlig sted å legge ut stepp for stepp forklaringer på hvordan man skal gå frem for å løse en oppgave i feks. Matematikk. Elevene vil ha tilgang til å se videoene så mange ganger de selv trenger, i stedet for bare en rask gjennomgang på tavla.

Det kan også brukes for omvendt undervisning. Altså at læreren på forhånd filmer seg selv eller en PP med informasjon på lik måte med en undervisning, men at alle har å se dette hjemme som lekse. På skolen skal man heller bruke tiden på å jobbe med oppgaver eller prosjekter, som vanligvis ville vært lekse.

Oppsummering

IKT i skolen har kommet for å bli, og det blir bare mer og mer viktig som tiden går. Stadig flere og flere barn i grunnskolen bruker sosiale medier, og mange av dem bruker disse som sine private læringsnettverk. Det kan derfor virke motiverende for elever og få lov til å bruke

disse til å løse oppgaver på skolen. Hvis man møter eleven der de er, ser de også mer nytten av oppgavene de gjør.

Det kan være lurt å ha noen regler for telefonbruk på skolen, men la elevene forstå at den kan brukes til mye nyttig og ikke bare moro. Dagens smart-telefoner har tilgang på alle sosiale mediene og mye mer. Det kan være bedre med noen konsekvenser for misbruk, enn å «spare» seg bryet med å be alle legge den igjen i sekken gjennom undervisningen. Den inneholder tross alt all informasjonen du kan finne på internett.

Sosiale medier byr på nesten et ubegrenset antall muligheter til å jobbe med oppgaver og det er bare fantasien og din egen kunnskapen som setter grenser. Det er derfor viktig at du som lærer ikke er redd for å sette seg inn i nye medier og prøver disse i undervisning. Kanskje vil det ta noen forsøk før du finner de formene som passer for din undervisning, men om man ikke prøver vil man heller aldri finne nytten.

Biografi

- Horgen, S. A. (u.å.). *Hva er PLN?* Hentet 15.02.17 fra presentit.hist:
<http://presentit.hist.no/itfag/lectures/fullLecture/8>
- Krokan, A. (2012). *Smart Læring - Hvordan IKT og sosiale medier endrer læring*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Medietilsynet. (2016, Mai 26). *Medietilsynet*. Hentet 11.02.17 fra Barn og medier 2016:
<http://www.barnogmedier2016.no/>
- Olsen, L. (2011). Lærere må på facebook [Registrert av NRK]. Norway. Lydfil hentet 19.02.17 fra: <https://soundcloud.com/lotteolsen/laerere-m-p-facebook>
- Pedersen, K. (2014, august 23). *Hva er sosiale medier?* Hentet 11.02.17 fra Techweb:
<https://www.techweb.no/blogg/hva-er-sosiale-medier>
- Utdanningsdirektoratet. (2016, mars 9). *Digitale ferdigheter*. Hentet 18.02.17 fra udir:
<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/grunnleggende-ferdigheter/digitale-ferdigheter/>
- Wikipedia. (2015, desember 30). *Personlig læringsnettverk*. Hentet 12.02.17 fra Wikipedia:
https://no.wikipedia.org/wiki/Personlig_l%C3%A6ringsnettverk